

Q V A T V O R E V A N G E L I A , A D V E T V S T I S S I M O R V M
 E X E M P L A R I V M L A T I N O R V M F I D E M , E T A D
 G R A E C A M V E R I T A T E M A B E R A S M O R O T E
 R O D A M O S A C R A E T H E O L O G I A E P R O F E S
 S O R E D I L I G E N T E R R E C O G N I T A .

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΤΑ
 ΜΑΤΘΑΙΟΝ.

EVANGELIVM SECVNDVM
 MATTHAEVM.

ΒΙΒΛΟΣ γινε
 σιως ΙΗΣΟΥ ΧΡΙ
 ΣΤΟΥ, Η ΟΥ ΔΑ
 ΒΙΔ, Η ΟΥ ΑΒΡΑ
 ΑΜ, ΑΒΡΑΑΜ ΕΙ
 ΓΧΥΝΗΣΗΜ Τ ΙΣΑ

ΑΚ. ΙΣΑΑΚ Η, ΕΓΧΥΝΗΣΗΜ ΤΗΜ ΙΑΚΩΒ, ΙΑΚΩΒ
 ΔΕ, ΕΓΧΥΝΗΣΗΜ ΤΗΜ ΙΟΥΔΑΗ, ΚΑΙ ΤΥΣ ΑΔΕΛ
 ΦΟΥΣ ΑΥΤΟΥ. ΙΟΥΔΑΗ ΔΕ, ΕΓΧΥΝΗΣΗΜ ΤΗΜ ΦΑ
 ΡΕΣ, ΟΙ ΤΗΜ ΖΑΡΑ, ΕΚ ΟΥ ΔΑΜΑΡ, ΦΑΡΕΣ ΔΕ,
 ΕΓΧΥΝΗΣΗΜ Τ ΗΣΩΜ. ΗΣΩΜ ΔΕ, ΕΓΧΥΝΗΣΗΜ
 ΤΗΜ ΑΡΑΜ. ΑΡΑΜ ΔΕ ΕΓΧΥΝΗΣΗΜ ΤΗΜ ΑΜΙ
 ΝΑΔΑΒ. ΑΜΙΝΑΔΑΒ Η, ΕΓΧΥΝΗΣΗΜ Τ ΗΝΑΑ
 ΣΟΝ. ΗΝΑΑΣΟΝ ΔΕ, ΕΓΧΥΝΗΣΗΜ Τ ΗΣΑΛΜΩΝ,
 ΣΑΛΜΩΝ Η, ΕΓΧΥΝΗΣΗΜ ΤΗΜ ΒΟΟΣ, ΟΣ ΕΚ ΟΥ ΡΑ
 ΧΑΒ. ΒΟΟΣ Η, ΕΓΧΥΝΗΣΗΜ ΤΗΜ ΟΒΕΔ, ΕΚ ΟΥ
 ΡΟΥΘ. ΟΒΕΔ Η, ΕΓΧΥΝΗΣΗΜ ΤΗΜ ΙΕΣΣΑ, ΗΣΑ
 ΔΕ, ΕΓΧΥΝΗΣΗΜ ΤΗΜ ΔΑΒΙΔ ΤΗΜ ΒΑΣΙΛΕΑ
 ΔΑΒΙΔ Η Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΕΓΕΝΝΗΣΗΜ ΤΗΜ ΣΟ
 ΛΟΜΩΝΑ ΕΚ ΟΥ ΤΩ ΟΥΡΙΟΥ. ΣΟΛΟΜΩΝ ΔΕ,
 ΕΓΕΝΝΗΣΗΜ Τ ΗΡΟΒΟΑΜ. ΗΡΟΒΟΑΜ Η, ΕΓΕΝΝΗΣΗΜ
 ΤΗΜ ΑΒΙΑ. ΑΒΙΑ ΔΕ, ΕΓΕΝΝΗΣΗΜ Τ ΗΣΑ
 Η, ΕΓΕΝΝΗΣΗΜ ΤΗΜ ΙΩΣΑΦΑΤ. ΙΩΣΑΦΑΤ Η,
 ΕΓΕΝΝΗΣΗΜ ΤΗΜ ΙΩΡΑΜ. ΙΩΡΑΜ Η, ΕΓΕΝ
 ΗΣΗΜ ΤΗΜ

Iber generatio
 nis Iesu Christi
 filij David, Filij
 Abrahā, Abra
 ham genuit Isa
 ac. Isaac autē, ge
 nuit Iacob. Ia

cob autē, genuit Iudā, & fratres eius.
 Iudas autē, genuit Phares, & Zarā,
 e Thamar. Phares autē, genuit Es
 rom. Esrom autē, genuit Aram. Arā
 autem, genuit Aminadab. Amina
 dab autē, genuit Naasson. Naasson
 autē, genuit Salmon. Salmon autē,
 genuit Boos, e Rhachab. Boos autē,
 genuit Obed, e Ruth. Obed autē,
 genuit Iesse, Iesse autē, genuit David
 regem. David autē rex, genuit So
 lomonem, ex ea q̄ fuerat uxor Vrie.
 Solomon autem, genuit Roboam.
 Roboam autē, genuit Abiam. Abia
 autem, genuit Afa. Afa autem, ge
 nuit Iosaphat. Iosaphat autem, ge
 nuit Ioram. Ioram autem, genu
 A it Ozia.

σερ τὸν ὀζίαμ. ὀζίας δὲ ἐγέννησεν τὸν ἰωά-
 θαμ. ἰωάθαμ δὲ, ἐγέννησεν τὸν ἄχαζ. ἄχαζ
 δὲ, ἐγέννησεν τὸν ἔζεκίαμ. ἔζεκίας δὲ, ἐγέννησεν
 τὸν μανασῆ. μανασῆς δὲ, ἐγέννησεν τὸν ἀμὼμ.
 ἀμὼμ δὲ, ἐγέννησεν τὸν ἰωσίαμ. ἰωσίας δὲ,
 ἐγέννησεν τὸν ἰεχονίαμ, καὶ τοὺς ἀδελφούς
 αὐτοῦ, ἐπὶ φιλί μετοικεσίας βαβυλῶνος, μετὰ
 δὲ πλὴν μετοικεσίαμ βαβυλῶνος, ἰεχονίας ἐ-
 γέννησεν τὸν σαλαθιήλ. σαλαθιήλ δὲ, ἐγέννη-
 σεν τὸν ζοροβάβελ. ζοροβάβελ δὲ, ἐγέννησεν
 τὸν ἄβιούδ. ἄβιούδ δὲ, ἐγέννησεν τὸν ἐλια-
 κίμ. ἐλιακίμ δὲ, ἐγέννησεν τὸν ἄζωρ. ἄζωρ
 δὲ, ἐγέννησεν τὸν σαδώκ. σαδώκ δὲ, ἐγέννη-
 σεν τὸν ἄχιώ. ἄχιώ δὲ, ἐγέννησεν τὸν ἐλιούδ.
 ἐλιούδ δὲ, ἐγέννησεν τὸν ἐλάζαρ. ἐλάζαρ
 δὲ, ἐγέννησεν τὸν ματθάμ. ματθάμ δὲ, ἐγέν-
 νησεν τὸν ἰακώβ. ἰακώβ δὲ, ἐγέννησεν τὸν ἰω-
 σήφ, τὸν ἄνδρα μαρίας, ἧς ἦν ἐγενήθη Ἰη-
 σοῦς, ὁ λεγόμενος Χριστός. πᾶσαι δὲ αἱ
 γενεαὶ, ἀπὸ ἄβραάμ ἕως δαβὶδ γενεαὶ δεκά-
 τέσσαρες. καὶ ἀπὸ δαβὶδ ἕως φιλί μετοικεσί-
 ας βαβυλῶνος, γενεαὶ δεκάτέσσαρες, καὶ ἀπὸ
 φιλί μετοικεσίας βαβυλῶνος ἕως τῆς Χριστοῦ
 γενεαὶ δεκάτέσσαρες.

τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕ-
 τως ἦν, μνησθῆναι ἵνα γινώσκῃς φιλί μητέρα αὐτοῦ
 μαρίας ἧς ἦν ἰωσήφ, πρὶν ἢ σωθεῖν αὐτοῦ,
 εὐρέθη ἡν γαστήρ ἔχουσα ἐκ πνεύματος ἁγίου.
 ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν, καὶ μὴ θέ-
 λων αὐτὴν ἥρασαί, ἐβουλήθη λά-
 θρα ἀπολύσαι αὐτήν. ταῦτα δὲ αὐτῆς ἐνθυ-
 μωσάμενος, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου κατ' ὄναρ ἐ-
 φάνησεν αὐτῆς λέγων. ἰωσήφ ἦος. δαβὶδ μή
 φοβηθῆς παρὰ λαβῆναι μαριάν, ἧς ἦν γυναι-
 κά σου, τὸ γινώσκῃς αὐτὴν γεννηθῆναι, ἐκ πνεύματος
 ἁγίου. τέξεται δὲ ἡ ἄνθρωπος, καὶ καλέσεις
 τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἰησοῦν, αὐτὸς ἔστι σωτήρ τοῦ
 λαοῦ, ὁμοῦ αὐτῆς ἡμαρτωρ ἁνθρώπων. ταῦτα ἔχοντες
 γίνεσθε, ἵνα πληρωθῆτε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ κυρίου δα-
 βὶδ τοῦ προφήτου

it Ozias. Ozias autem, genuit Ioatham.
 Ioatham autem, genuit Achas. Achas autem,
 genuit Ezechiam. Ezechias autem, genuit Ma-
 nasse. Manasse autem, genuit Amon.
 Amon autem, genuit Iosiam. Iosias autem, ge-
 nuit Iechoniam, & fratres eius in demi-
 gratione in Babylonē. Porro post demi-
 grationē in Babylonē, Iechonias genuit
 Salathiel. Salathiel autem, genuit Zoroba-
 bel. Zorobabel autem, genuit Abiud. Abi-
 ud autem, genuit Eliacim. Eliacim autem, ge-
 nuit Azor. Azor autem, genuit Sadoc. Sa-
 doc autem, genuit Achim. Achim autem, ge-
 nuit Eliud. Eliud autem, genuit Eleazar. Ele-
 azar autem, genuit Matthan. Matthan autem,
 genuit Iacob. Iacob autem, genuit Ioseph,
 maritū Mariæ, ex qua genit⁹ fuit Iesus,
 ille qui dicitur Christus. Vniuersæ itaque
 generationis, ab Abraham usque ad Da-
 uid, generationes quatuordecim, & a
 Dauid usque demigrationem in Babylō-
 nem generationes quatuordecim, & a
 demigratione in Babylonē usque ad Chri-
 stum generationes quatuordecim. Chri-
 sti uero natiuitas sic fuit. Cū mater eius
 Maria desponsa esset Ioseph, priusquam cō-
 gressi fuissent, deprehensa est grauida
 e spiritu sancto. Porro Ioseph maritus
 eius, quoniā erat uir iustus, & nolbat illam
 diffamare, uoluit danculū ab ea di-
 uertere. Hæc autem cum in animo per-
 saret, ecce angelus dñi in somnis uisus est
 illi dicēs. Ioseph fili dauid, ne metuas ad-
 iungere tibi Mariā uxore tuā. Nā quod in
 illa cōceptū est, a spū sctō pfectū est.
 Pariet autem filiū, & uocabis nomē eius Ie-
 sum, is enim saluū faciet pplm suū, a pctis
 suis. Porro totū hoc factū est, ut impleret
 id quod dictum fuerat, a dño per
 prophetam

ἔπροφήτευσεν, λέγωντας, ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γα
 ρυῖ ἐξῆσθε. Ἐτέθηξεν ἡ ὄμη, καὶ καλέσασθαι τὸ ὄνομα
 αὐτῆς ἐμμανουήλ, ὃ ὄζειν μεθ' ἐμμανουήλ, ὁμοῦ
 μετ' ἡμῶν ὁ θεός. δι' ἐγεγνηθεὶς ἡ ἰωσηφ ἐπὶ τῷ
 ἔργῳ ἐποίησεν ὡς προσέταξε μ' αὐτῷ ὁ ἄγγελ
 ος κυρίου. Ἐπὶ ἐλάβεμ πλὴν Γωαῦμα αὐτῶν,
 Ἐδοκὲ γίνωσκεμ αὐτῶν, ἕως οὗ ἔπεκεμ τὸν
 ἡμέραν αὐτῶν, τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐκάλεσεν τὸ
 ὄνομα αὐτῆς ἸΗΣΟΥΝ. τοῦ δὲ ἸΗΣΟΥ γενι
 τῶντος ἐν βηθλεέμ τῆς ἰουδαίας ἐν ἡμέραις
 ἡρώδου τῆ βασιλείας, ἰδοὺ μάγοι ἀπὸ ἀνατο
 λῶν προσέγγοντες εἰς ἱεροσόλυμα λέγοντες, ποῦ
 ἔστιν ὁ πηχθεὶς βασιλεὺς τῆς ἰουδαίας; εἰδοί
 μων γὰρ αὐτῶν τὸν ἄστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, Ἐκλή
 θησαν προσκυνοῦσθαι αὐτὸν. ἀκύνσας δὲ ἡρώ
 δης ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη, καὶ πᾶσα ἱεροσόλυ
 μα μετ' αὐτῆς, καὶ συνασάτων πάντας τῶν ἀρχι
 κερῶν. Ἐγραμματαίους τῶ λαοῦ, ἐπωθάνας
 παρὰ αὐτῶν, ποῦ ὁ ΧΡΙΣΤΟΣ γεννᾶται. οἱ δὲ
 ἔπειρα αὐτῶν ἐν βηθλεέμ τῆς ἰουδαίας. οὐ
 τῶς γὰρ γέγραπται διὰ τῆς προφητείας, καὶ σὺ
 βηθλεέμ γῆ ἰουδαίας, οὐδ' ἀμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν
 τῆς ἡγεμόσῃ ἰουδαίας, ἐκ σὺ μοι θηλεῦσθη
 ἡγεμόνος, ὅς τις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν
 ἰσραὴλ. τότε ἡρώδης λάθρα καλέσας τῶν
 μάγων, ἠκρίβωσεν παρὰ αὐτῶν τὸν χρόνον τῆ
 φαιναμῶντος ἄστερος, καὶ πᾶσι αὐτῶν εἰς
 βηθλεέμ ἐπεμ, πορευθέντες, ἀκριβῶς ζητεῖ
 σατε πρὸς τὸν παιδίον, ἐπεὶ δὲ ἔνεμη, ἀπασ
 γφλαίε μοι, ὅπως καὶ γὰρ ἐλθὼν προσκυνή
 σω αὐτὸν. οἱ δὲ ἀκύνσαντες τῆ βασιλείας ἔπει
 ρήθησαν, καὶ ἰδοὺ ὁ ἄσθρ ὅμ ἔιδον ἐν τῇ ἀνατο
 λῇ προῦντες αὐτῶν, ἕως ἐλθῶν, ἔσθ ἐπάνω οὗ
 ἔμ τὸ παιδίον. ἰδόντες δὲ τὸν ἄστέρα, ἐχάσαν
 σαμ χαρὰν μεγάλην σφόδρα, καὶ ἐλθόντες
 ἐς πλὴν οἴκιον ἕξον τὸ παιδίον μετὰ μαρίας
 τῆς μητρός αὐτῆς, Ἐπεσόντες προσκυνοῦσαμ
 αὐτὸν, Ἐανοίξαντες τῶν θησαυρῶν αὐτῶν,
 προσένεγκαμ αὐτῶν δῶρα. χρυσόν Ἐλίβα

τὸν καὶ

prophetā, loquente. Ecce uirgo erit pre
 gnans, & pariet filiū, & uocabunt nomē
 eius Emanuel, qđ si quis interpretes, so
 nat, nobiscū deus. Excitatus autē Ioseph
 a somno, fecit ut iniunxerat sibi angelus
 domini, & adiunxit sibi uxorē suam, &
 nō cognouit eam, donec peperisset filiū
 suū primogenitum, & appellauit nomē
 eius Iesum. Cum autem natus esset Ie
 sus in Bethleē Iudææ, i diebus Herodis
 regis, cece Magi ab oriente accesserunt
 Hierosolymā, dicentes. Vbi est ille, qui
 natus fuit rex Iudææ? uidimus enim illi
 stellam in oriente, & accessimus, ut ado
 remus eū. Auditis autē his Herodes rex,
 turbatus est, & tota Hierosolyma cū il
 lo, & conuocatis oibus pontificibus, &
 scribis ppli, percontat⁹ est eos, ubi Chri
 stus nasceret⁹. At illi dixerunt ei, In Beth
 leem Iudææ. Sic enim scriptum est per
 prophetam. Et tu Bethleem terra Iuda,
 nequaquā minima es inter principes Iu
 da. Ex te mihi egressurus est dux, qui
 reget populum meum Israel. Tum He
 rodes clam accersitis Magis, accurate p
 quisiuit ab illis, quo tēpore stella appa
 ruisset. Et iussis ire in Bethleē, dixit, pfe
 cti illuc, accurate ingrite de puero. Vbi
 uero reperitis, renūtiatē mihi, ut & ego
 ueniam & adorem illum. At illi audito
 rege, profecti sunt, & ecce stella quam ui
 derāt in oriēte, p̄cedebat illos, donec ue
 nisset, ac staret supra locum in quo erat
 puer. Cum autem uidissent stellam, ga
 uisi sunt gaudio magno ualde. Et in
 gressi domū, repererunt puerum, cum
 Maria matre eius, & prostrati adora
 uerunt illum, & apertis thesauris suis,
 obtulerunt illi munera, aurum, & thus,

II

νομῆ καὶ συμύναμ, Ἐ χρηματιοθέντες κατ' ὄ-
ναρ, μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδην, δι' ἄλλης
δοδοῦ ἀνεχώρησαν, εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.

Ἀναχωρησάτωμ δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ ἄγγελος
κυρίου φαίνεται καὶ ὄναρ τοῦ ἰωσήφ, λέγων.
Ἐγερθεῖς, ἄλαβε τὸ παιδίον ἔτι τὴν μητέρα
αὐτοῦ, καὶ φεύγε εἰς αἴγυπτον, καὶ ἰδοὺ ἐκεί-
τως ἂν εἰπωσοι, μετὰ Ἡρώδης ζητήσῃ τὸ
παιδίον, τὸ ἀπολέσασα αὐτό. ὃ δὲ ἔγερθὶς
ἄλαβε τὸ παιδίον ἔτι τὴν μητέρα αὐτοῦ
καὶ ἔφυγε, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς αἴγυπτον, ἔτι
ἐκεῖ, ἕως ὅτι πελοπίης Ἡρώδης, ἵνα πληρωθῆ
τὸ
ῥηθὲν, ὑπὲρ τοῦ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγον-
τος, ὅτι αἴγυπτον ἐκάλεσα τὸν ἕομόμου. τότε
Ἡρώδης ἰδὼν, ὅτι ζῆλον ἔχει τὸν ἕομόμου,
ἐθυμώθη λίαν, ἔτι ἀποσεύχεται, ἀνεῖλεν πάν-
τας τοὺς παῖδας τοὺς ἐκ βηθλεὲμ, καὶ ἐν
πᾶσι τοῖς ὄριοις αὐτῆς, ἀπὸ βουτουε, καὶ κατωτέ-
ραι, μέχρι τῆς χυρῆ, ὅμ ἠκρίβωσεν παρὰ τῶν
μάτων. τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν, ὑπὲρ ἰσραήλ
τοῦ προφήτου, λέγοντος, φωνὴ ἔνθα ῥαμα ἠκού-
σθη, ἡρῆως, ἔτι κλαυθμὸς, καὶ ὄδυρμὸς πολ-
λὸς, ἔραχνῆ κλαύσας τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ
ἠθέλην ἄκλῆθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσίμ, τελευτή-
σαντες δὲ τῆ Ἡρώδου, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου καὶ
ὄναρ φαίνεται τοῦ ἰωσήφ ἐν αἴγυπτι λέ-
γων, ἔγερθεῖς, ἄλαβε τὸ παιδίον, καὶ τὴν
μητέρα αὐτοῦ, ἔτι πορεύεσθαι εἰς γῆν ἰσραήλ, τε-
λευτήσας ἡμεῖς οἱ ζητούντες, τὴν ψυχὴν τῆ πα-
τρίδος, ὃ δὲ ἔγερθὶς, ἄλαβε τὸ παιδίον καὶ
τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς γῆν ἰσραήλ. ἀκού-
σας δὲ ὅτι ἀρχάκος βασιλεύει ἐπὶ τοῦ ἰου-
δαίας, ἀντι Ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβή-
θη ἐκεῖ ἀπελθεῖν, χρηματιοθεῖς ἔτι κατ' ὄναρ,
ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τοῦ γαλιλαίας, καὶ
ἔλθων, κατώκησεν εἰς πόλιν λεγομένην να-
ζαρέθ, ὅπως πληρωθῆ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προ-
φήτου, ὅτι ναζωαῖος κληθήσεται.

Εἰς τὴν ἡμέραν ἐκείνην, παραγίνετη ἰω-
άννης

& myrrhā. & oraculo admoniti in som-
nis, ne reflecterēt ad Herodē, per aliam
uiam reuerſi sunt in regionem suam. Di-
gressis aut̄ illis, ecce angelus domini ap-
paret in somnis Ioseph dicens, Surge &
assume puerum & matrem illius, & fuge
in Aegyptum, & esto illic, donec dixerō
tibi. Futurum est enim, ut Herodes que-
rat puerum ad perdendū eum. Ille uero
excitat̄, assūpsit puer̄ & matrē eī noctu
& secessit in Aegyptū, & fuit illic usq; ad
obitū Herodis, ut impleret̄ qd̄ dictum
fuerat p̄ prophetā a dño, dicentē. Ex Aegy-
pto uocaui filiū meū. Tū Herodes ubi
uidit sibi illudū fuisse a Magis, idignat̄
est uehemēter, ac missis satellitib; sustu-
lit oēs pueros qui erant in Bethleē, & in
omnibus confinijis Bethleemiticis, a bi-
matu, & infra, iuxta tempus, quod exa-
cte cognouerat ex magis. Tunc imple-
tum est, quod dictum fuerat ab Hiere-
mia propheta, dicente. Vox in rama au-
dita est, lamentatio, ploratus, & fletus
multus. Rachel plorās filios suos, & no-
luit consolationem admittere, quod nō
sint. Ceterū defuncto Herode, ecce an-
gelus dñi in somnis apparet ioseph in Ae-
gypto. dicens. Surge & assume puerū &
matrē eius, & uade in terrā Israel. Defū-
cti sunt em̄, q̄ q̄rebāt aīam pueri. At ille
surgēs assūpsit puerū & matrē illi; & ue-
nit i terrā Israel. Vex cū audisset Arche-
laum regnare i Iudæa, loco Herodis pa-
tris sui, timuit illuc abire, sed oraculo ad-
monitus in somnis, secessit in partes Ga-
lileæ, ac profectus habitauit in ciuitate,
quæ uocatur Nazareth, ut impleteret̄,
qd̄ dictum fuerat per prophetas. Naza-
reus uocabit̄. In diebus illis, accedit Io-

ἀννης ὁ βαπτιστῆς κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ φθι
 ἰουδαίας, καὶ λέγων, μετανοεῖτε. ἢ γικεμ γῆ
 ἢ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ἔκ
 θεὸς ὑπὲρ ἡσαίου τὸ προφῆτα λέγοντος, φων
 ἠ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐπιμύσατε πλὴν ὁ
 δὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς ἑβούλας αὐτοῦ.
 αὐτὸς ἦ ἰωάννης, εἶχε μὲν τὸ ἐνδύμα αὐτοῦ, ἀπὸ
 ἑξ ἑσῶν καμήλου, καὶ ζώνην δερματίνην, περι
 πλὴν ὀσφῶν αὐτοῦ, ἢ δὲ ἑσφῆ αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες,
 καὶ μέλι ἄγχιον, τὸ τε δὲ πορεύετο πρὸς αὐ
 τὸν ἰεροσόλυμα ἐπάσσα ἢ ἰουδαία, καὶ πᾶ
 σα ἢ πρὸς ἕνα ἰεροδάνου, ἐξ ἡσπίζοντο ἐν
 τῷ ἰεροδάνῳ ὑπὸ αὐτοῦ, δὲ ὁμολογοῦσάμενοι τὰς
 ἁμαρτίας αὐτοῦ. ἰδὼν δὲ πολλοὺς ἦν φερι
 σαίωμ καὶ σαδδουκαίωμ ἐρχομένους ἐπὶ τὸ
 βάπτισμα αὐτοῦ, εἶπερ αὐτοῖς, γεννήματα
 ἐχιδνῶν τίς ὑπέδξε μὲν ὑμῖν φυγῆν, ἀπὸ φθι
 μελλῶσθε ὀφθαλμοῖς ποιήσατε ὄσω καρπούς ἀξί
 ουσ φθι μετανοίας, καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν
 ἑαυτοῖς, πατέρας ἔχομεν τὸν ἄβραάμ. λέγω
 ἑν ὑμῖν, ὅτι δῶνται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τὰς
 τῶν ἐγγεῖραι τέκνα τῷ ἄβραάμ. ἦδη δὲ καὶ
 ἢ ἀξίην πρὸς πλὴν ξίγαμ ἦν δὲ ἐνδρωμ κῆται.
 ἦ ἄρ ὄσω δὲ ἐνδρωμ μὴ πριωῦ κατῆρ καλὸν,
 ἐκκόπνεται, καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. ἐγὼ μὲν
 βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν, ὁ δὲ ὁ
 πίσω μου ἐρχόμενος, ἰσχυρότερός με ὄσιν.
 οὗ οὐκ εἰμι ἰκανὸς ἵνα ὑποδέμματα βασάσαι,
 αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσῃ ἐν πνεύματι ὀδῶν, καὶ πνι
 ρί, οὗ τὸ πῆρον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαρι
 εῖ πλὴν ἁλῶνα αὐτοῦ, καὶ σαυάξει τὸν στήρ αὐ
 τῶ, εἰς πλὴν ἀπθῆκῶν, τὸ ἢ ἄχρον, καὶ τακῶ
 σὴ πνιρὶ ἁσέβειω. τότε παρὰ γίνετο ὁ ἰη
 σοῖς ἀπὸ τῆς γαλιλαίας ἐπὶ τὸν ἰεροδάνω
 πρὸς τὸν ἰωάννην, ἦ βαπτισθῆναι ὑπὸ αὐτοῦ,
 ὁ δὲ ἰωάννης, διεκώλυε αὐτόν, λέγων, ἐγὼ
 ἔλαμ ἔχω ὑπὲρ σου βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ
 πρὸς με; ἀποκριθεὶς ἦ ὁ ἰησοῖς, εἶπερ πρὸς
 αὐτόν, ἄφευ ἄσιν, οὗτως ἐπὶ πρὸς ἐπομ ὄσιν ἡμῖν,
 πλὴν ὄσαι πᾶσαμ δικαιοσύνην, τότε ἀφῆ
 σιν αὐτόν

annes baptista, p̄dicās in deserto Iudææ
 & dicens. Pœnitent uos. Appropinqua
 uit em̄ regnum cœloꝝ. Hic enim est ille
 de quo dixit p̄pheta, q̄ ait. Vox clamātis
 in deserto, parate uiam dñi, rectas facite
 semitas eius. Ipse uero Ioānes habebat
 indumentum suum ex pilis camelorum
 & zonam pelliceam circum lumbos su
 os. Porro cibus illius erant locustæ &
 mel syluestre. Tunc egressa est ad illum
 hierosolyma, & tota Iudæa, totaq; regio
 undiq; finitima Iordani, & baptizabāt
 in Iordane ab illo, confitentes peccata
 sua. Cum uidisset autem multos ex pha
 risæis & sadducæis, uenientes ad bap̄tis
 mum suum, dixit illis. Progenies uipera
 rum, quis uobis submonstrauit, ut fuge
 retis a uentura ira? Facite igitur fructus
 qui deceant pœnitentiā. Et ne uideami
 ni dicere intra uos ipsos, patrē habemus
 Abraham. Dico enim uobis, quod posi
 sit deus facere ut ex lapidib⁹ his, filij sur
 gāt ipsi Abrahæ. Iam uero & securis ad
 radicem arborū posita est. Omnis igit
 arbor q̄ non facit fructum bonū, excidi
 tur, & in ignem mittitur. Ego quidē ba
 ptizo uos in aqua, ad pœnitentiā. At ille
 qui post me uenturus est, fortior me est,
 cuius nō sū idoneus, ut calciamenta por
 tem. Ipse uos baptizabit i spū sancto &
 igni, cuius uentilabrū in manu ipsius, &
 repurgabit areā suā, & congregabat tri
 ticum suū in horreū, paleam aut exuret
 igni inextinguibili. Tunc accedit Iesus
 a Galilæa ad Iordanē ad Ioannē, ut ba
 ptizaret ab illo. At Ioannes phibeat il
 lū dicēs. Mihi op⁹ est, ut abs te baptizer,
 & tu uenis ad me. Respōdēs aut Iesus di
 xit ad illū, omitte nūc. Sic em̄ decet nos,
 ut impleamus oēm iusticiā. Tunc omit
 A 3 tit illum

III

σιμ ἀντὸ μ. κολυβὰ πηιδειρὸ ἸΗΣΟΥΣ, ἀνέβη
 ἐκ τοῦ ἀπὸ τοῦ ὕδατος, κολυβὶδίου ἀνεύχθησαν
 αὐτῶν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἔβη τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ
 καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν, καὶ ἐρχόμενον
 ἐπὶ αὐτὸν. κολυβὶδίου φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέ-
 γουσα. Ἐυτὸς ὄζει ὁ ἦός μου ὁ ἀγαπητός,
 ἦν ὡς ἐυδοκῆσα. τότε ὁ ἸΗΣΟΥΣ ἀνέβη
 εἰς πλὴν ἔρημον ὑπὲρ τῆς πνεύματος, περιστε-
 ραῖν ὑπὲρ τῆς διαβολῆς, καὶ ἡμετέρας Τεσσα-
 ράκοντα, καὶ νύκτας Τεσσαράκοντα, ὕστερον ἐπεὶ
 νασεν. καὶ προσελθὼν αὐτῶν ὁ πειράζων, εἶπεν.
 εἰ ἦός εἰ τῆς θεῶν, εἰπέ, ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι
 γένωνται, ὅτι ἀποκριθεὶς, εἶπε. γέγραπται.
 οὐκ ἐστὶν ἄρτος μόνον ζήσεται ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπι-
 παύτι ἐστὶν κρέματι ἐκ πορθομύλων, διὰ στόματος
 θεῶν. τότε ἤραλα μὲν αὐτὸν ὁ διάβολος
 εἰς πλὴν ἀγίαν πόλιν, καὶ ἔσκειν αὐτὸν ἐπὶ τὸ
 πηρύγιον τῆς Ἱερουσάλημ, λέγει αὐτῶν. εἰ ἦός εἰ τοῦ
 θεῶν, βάλλε σεαυτὸν κάτω. γέγραπται ἔτι, ὅτι
 τοῖς ἀγγέλοις αὐτῆς ἔντελεθ' ἡτοῖς σου, καὶ ἐπὶ
 χερσὶν ἄρτισίμ σε, μήποτε προσκολληθῆς πρὸς
 λίθον τὸν πόδιόν σου. εἶπεν αὐτῶν ὁ ἸΗΣΟΥΣ, πᾶ-
 λιν γέγραπται. οὐκ ἐκπεράσθης κίτριον τὸν
 δόμον σου. πάλιν ἤραλα μὲν αὐτὸν ὁ διά-
 βολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν
 αὐτῶν πᾶσας τὰς βασιλείας τῆς κόσμου, καὶ τῆς
 δόξης αὐτῆς, καὶ λέγει αὐτῶν. ταῦτά σοι πάντα
 τα δώσω, εἰ μόνον προσκυνήσῃς μοι. τότε
 λέγει αὐτῶν ὁ ἸΗΣΟΥΣ, ὑπάγε ὁπίσω μου
 ταῦτα. γέγραπται ἔτι, κύριον τὸν δόμον σου προ-
 σκυνήσῃς, ἐπὶ αὐτῶν μόνον λατρεύσῃς. τότε ἐ-
 φήσιν αὐτῶν ὁ διάβολος, καὶ ἰδοὺ ἀγγελοὶ προ-
 σέλωσάν σου καὶ δέξονται σου αὐτῶν. ἀκῶσας δὲ
 ὁ ἸΗΣΟΥΣ, ὅτι ἰωάννης ἤρα δὸν, ἀνεχώρησεν
 εἰς πλὴν γαλιλαίας, καὶ καταλίπων πλὴν να-
 ζαρέθ, ἐλθὼν κατασκηνώσας εἰς καπρναούμ τῆς
 ἡραλα μὲν αὐτῶν ὁ ἸΗΣΟΥΣ, ὅτι ἰωάννης ἤρα δὸν, ἀνεχώρησεν
 εἰς πλὴν γαλιλαίας, καὶ καταλίπων πλὴν να-
 ζαρέθ, ἐλθὼν κατασκηνώσας εἰς καπρναούμ τῆς
 ἡραλα μὲν αὐτῶν ὁ ἸΗΣΟΥΣ, ὅτι ἰωάννης ἤρα δὸν, ἀνεχώρησεν
 εἰς πλὴν γαλιλαίας, καὶ καταλίπων πλὴν να-
 ζαρέθ, ἐλθὼν κατασκηνώσας εἰς καπρναούμ τῆς

tit illum . Et baptizatus Iesus , ascendit
 protinus ab aqua . Et ecce aperti sunt illi
 caeli , & uidentem spiritum dei descendentem
 tanquam columbam , & ueniētem super se .
 Et ecce uox de caelis dicens . Hic est filius
 meus dilectus , in quo mihi bene cōpla-
 citum est . Tunc Iesus subductus fuit in
 desertum a spiritu , ut tentaretur a dia-
 bolo . Et cum ieiunasset dies quadragin-
 ta , ac noctes quadraginta , postea esu-
 rit . Et cum accessisset ad eū ille qui ten-
 tat , dixit . Si filius es dei , iube ut lapides
 hi panes fiant . At ille respondēs , dixit .
 Scriptum est . Non in pane solo uictu-
 rus est homo , sed in omni uerbo quod
 egreditur per os dei . Tunc assumit illū
 diabolus in sanctam ciuitatem , & statu-
 it eum super pinnaculum templi , & di-
 cit illi . Si filius es dei , mitte te deorsum .
 Nam scriptum est . Angelis suis manda-
 turus est de te , & in manibus tollent te ,
 ne quando impingas in lapidem pedem
 tuum . Dixit illi Iesus , rursus
 scriptum est . Non tentabis dominum
 deum tuum . Rursus assumit illum dia-
 bolus in montem excelsum ualde , & cō-
 monstrat ei oīa regna mundi , & gloriā
 illorum , & dicit illi . Haec oīa tibi dabo , si
 prosternatus adoraueris me . Tunc dicit illi Ie-
 sus . Abi post me satana . Scriptū est em̄ .
 Dñm deū tuū adorabis , & illū solū co-
 les . Tūcomittit illū diabolus . Et ecce an-
 geli accedebāt , & ministrabāt ei . Cū au-
 disset autē Iesus , qd' Ioānes traditus esset
 secessit in Galileā , & relicta Nazareth , p-
 fectus habitauit in Caparnaū . q̄ est ciui-
 tas maritima , in finibus Zabulon & Ne-
 phtalim , ut impleret qd' dictū fuerat p̄ Esai-
 am pphetā dicētē . Terra Zabulō & Ne-
 phtalim iuxta uīā maris , ultra Iordanē , ga-
 lilaea

γαλιλαία

λιλαῖα τῶν ἔθνων, ὁ λαὸς ὁ καθ' ἑμῶν ἐν
 σκοτει, εἶδεν φῶς μέγα, καὶ τῆς καθ' ἑμῶν
 ἐν χῶρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀνέτηλε
 ἐν τῇσδε καὶ ἀπ' τότε ἤρξατο ὁ ἸΗΣΟΥΣ κη-
 ρύσασθαι καὶ λέγειν, μετ' αὐτοῦ, ἡ γὰρ
 ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Περὶ πατέρων ἡ ὁ
 ἸΗΣΟΥΣ παρὰ πλὴν θάλασσαν ἐν γαλιλαί-
 ας, εἶδεν δύο ἀδελφοὺς, σίμωνα τὸν λεγόν-
 ταν πέτρον, καὶ ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν
 αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληνον εἰς τὴν θά-
 λασσαν, ἥσαν γὰρ ἀλιεῖς, καὶ λέγει αὐτοῖς,
 δεῦτε ὀπίσω μου καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἀλιεῖς
 ἀνθρώπων, οἳ δὲ ἀφέντες ἐυθέως τὰ δίκτυα,
 ἠκολούθησαν αὐτῷ, καὶ προσέειπεν, εἰ-
 δεῖν ἄλλους δύο ἀδελφοὺς, ἰακώβου τὸν τῷ
 θεοδίδου, καὶ ἰωάννου τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
 ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ θεοδίδου τῷ πατρὶ
 αὐτῶν, καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν,
 καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς, οἳ δὲ ἐυθέως ἀφέντες
 τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν, ἠκο-
 λούθησαν αὐτῷ, καὶ ἄρτι γινώσκοντες ὅτι
 γαλιλαίαν ὁ ἸΗΣΟΥΣ διδάσκων ἐν ταῖς
 συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὴν ἐναγι-
 γέλιον ἐν βασιλείᾳ, καὶ δὲ ἀπευθύνων πᾶσι
 σαμ νόσον, καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ
 λαῷ, καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν
 συρίαν, καὶ προσήλυτον αὐτῷ, πάντας τοὺς
 κακῶς ἔχοντας, πικίλας νόσους ἢ βασάνους
 σινοχονδρῶν, ἢ δαμονιζομένων, ἢ σελι-
 αζομένων, ἢ παραλυτικούς, καὶ ἐθεράπευ-
 σεν αὐτούς. καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι
 πολλοὶ ἀπὸ ἐν γαλιλαίᾳ καὶ δεκαπόλει-
 ως, καὶ ἱεροσολύμων, καὶ ἰουδαίας, καὶ πέ-
 ρου τοῦ ἰορδάνου, ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους,
 ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος, καὶ καθίσαντος αὐτοῦ,
 προσήλθον αὐτῷ οἱ κληρονομοὶ αὐτοῦ, καὶ ἐ-
 νοίζον τὸ σῶμα αὐτοῦ, εἰδὼσκειν αὐτούς,
 λέγων, μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι
 αὐτῶν ὁ βασιλεὺς ὁ οὐρανῶν, μακάριοι
 οἱ πενήθοντες, ὅτι αὐτῶν παρακληθήσονται.

Μακάριοι

lilæ gentium, populus qui sedebat in te-
 nebris & umbra mortis, uidit lucem ma-
 gnam, & sedebat in regione & umbra
 mortis, lux orta est eis. Et ex eo tempo-
 re cœpit Iesus prædicare, & dicere, pœni-
 teat uos. Appropinquauit enim regnū
 cœlorum. Ambulans autem Iesus iuxta
 mare Galilææ, uidit duos fratres, Simo-
 nem qui uocatur Petrus, & Andream
 fratrem eius, iacentes rete in mare.
 Nam erant piscatores, & dicit illis. Ve-
 nite post me, & faciam uos piscatores
 hominum. At illi relictis illico retibus
 secuti sunt illum. Et progressus illinc, ui-
 dit alios duos fratres, Iacobum filium
 Zebedæi, & Ioannem fratrem eius, in
 nauī, cum Zebedæo patre suo, facien-
 tes retia sua, & uocauit eos. At illi pro-
 tinus relictā nauī & patre suo, secuti sūt
 eum, Et circumibat totam Galilæam Ie-
 sus docens in synagogis illorum, & præ-
 dicans euangelium regni, & curans om-
 nem morbum, & omnem languorem
 in populo. Et dimanauit fama illius in
 totam Syriam. Et adduxerunt ad illum
 oēs male affectos, uarijs morbis & tor-
 mentis contractos, & dæmoniacos, &
 syderatos, & paralyticos, & sanauit illos
 Et secutæ sunt eum turbæ multæ, a Galī-
 læa ac Decapoli, & Hierosolyma, & Iu-
 dæa, & trans Iordanem.

Cum uidisset autem turbas, a-
 scendit in montem, & cum sedis-
 set accesserunt ad illum discipuli eius,
 & postquam aperuisset os suum, do-
 cebat illos, dicens. Beati pauperes spi-
 ritu, quoniam illorum est regnum ce-
 lorum. Beati qui lugent, quoniam ipsi
 consolationem accipient.

A 4 Beati

δ' ἄμ φονεύσει, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει. ἐγὼ δὲ
 λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀ/
 δελφῷ αὐτοῦ ἐκ τῆς ἔνοχου ἔσται τῇ κρίσει, ὅς
 δ' ἄμ ἐπιῆ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ξακά, ἔνο/
 χος ἔσται τῷ σωδραῖω, ὅς δ' ἄμ ἐπιῆ μωρε,
 ἔνοχος ἔσται εἰς πλὴν γέεννα τῶν πυρῶν. ἐὰν
 ὄω προσφέρῃς τὸ δῶρο σου ἐπὶ τὸ θυσιαι/
 στήριον, καὶ ἐκῆ μνησθῆς, ὅτι ὁ ἀδελφός σου
 ἔχει τὴν κατά σου, ἄφευ ἐκῆ τὸ δῶρό σου
 ἔμπροσθεν τῶν θυσιαστηρίων, καὶ ἴπασε πρῶ/
 τιν, διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου. καὶ τότε
 ἔλθωμ προσφέρει τὸ δῶρό σου. ἴδι εὐνοῶμ
 τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχὺ, ἕως ὅτου εἶ ἐν τῇ ὁ/
 δῶ μετ' αὐτῶν, μή ποτέ σε πῶσθῶ ὁ ἀντίδι/
 κος τῷ κριτῇ, καὶ ὁ κριτὴς σε πῶσθῶ τῷ
 ὑπερέτῃ. Ἐἰς φυλακὴν βληθήσῃ, ἀμὴν λέ/
 γω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν. ἕως ἂν ἀπο/
 δῶς, τὸν ἕχατον κοδράντιον. ἠκούσατε, ὅτι
 ἐξέβη πῆς ἀρχαίοις, οὐ μοιχεύσῃς, ἐγὼ δὲ λέ/
 γω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς
 τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτῆς, ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτήν
 ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆ. εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δε/
 ξιὸς σκανδαλίζῃ σε, ἐξέλε αὐτὸν καὶ βάλλε ἐκ
 σοῦ. συμφέρει γὰρ σοι, ἵνα ἀπολήτῃ ἐμ τῶν
 μελῶν σου, ἢ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῆ
 εἰς γέεννα, ἢ εἰ ἢ δεξιὰ σου χεὶρ σκανδαλί/
 ζῇ σε, ἐκκοψομ αὐτήν. ἢ βάλλε ἐκ σοῦ. συμ/
 φέει γὰρ σοι, ἵνα ἀπολήτῃ ἐμ τῶν μελῶν σου,
 ἢ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῆ εἰς γέεννα. ἐξ/
 εἴθῃ δ', ὅς ἂν ἀπλῦσει πλὴν γυναικα αὐτοῦ
 λότῳ αὐτῆ ἀποστάσιον. ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν,
 ὅτι ὅς ἂν ἀπολύσει τὴν γυναικα αὐτοῦ, πῶς
 κτὸς λόγος πορνείας ποίῃ αὐτὴν μοιχεύσῃ.
 Ἐἰ ὅς ἂν ἀπλευρῶν γαμήσει, μοιχεύσῃ.
 πάλιν ἠκούσατε, ὅτι ἐξέβη τοῖς ἀρχαίοις,
 οὐκ ἐπιορκήσῃς. ἀποδώσεις δὲ τῷ κυρίῳ
 τοὺς ὄρκους σου. ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὁ/
 μόσα ὄλως, μὴ τε ἐν τῷ ὕδατι, ὅτι δεξι/
 ος ὄστιν τῶ θεοῦ, μήτε ἐν τῇ γῆ, ὅτι ὕδα/
 πτόδιον

aut occiderit, obnoxius erit iudicio. At
 ego dico uobis, quod ois qui irascitur fratri
 suo temere, obnoxius erit iudicio. Qui/
 cumq; uero dixerit fratri suo raca, obnoxius
 erit concilio. Quisq; aut dixerit fatue,
 tenebitur ad gehēnā ignis. Itaq; si obtule/
 ris munus tuū. ad arā, & illic recordatus
 fueris, quod frater tuus habet aliqd aduer/
 sum te, relinque illic munus tuū corā alta/
 ri, & abi, prius reconcilieris fratri tuo, & tū
 uenienti offer munus tuū. Habeto bene
 uolentiā cū aduersario tuo cito, dū es in
 uia cū illo, ne quā te tradat aduersarius iu/
 dici, & iudex te tradat ministro, & in car/
 cerem cōficiaris. Amen dico tibi, nō exi/
 bis illinc, donec psolueris extremū qua/
 drantem. Audistis quod dictū fuerit an/
 tiquis, nō adulteraberis. At ego dico uo/
 bis, quod ois qui aspexerit uxore alterius,
 ad concupiscendū eam, iam adulteriū cū
 ea cōmisit in corde suo. Quod si oculus
 tuus dexter obstaculo tibi fuerit, erue il/
 lum, & abijce abs te. Expedit enim tibi,
 ut pereat unū membrorum tuorum, & nō to/
 tum corpus tuū cōficiatur in gehēna. Et
 si dextera tua manus obstiterit tibi, am/
 puta eam, & proijce abs te. Expedit em̄ ti/
 bi, ut pereat unū membrorum tuorum, & nō to/
 tum corpus tuū mittatur in gehēnā. Dictū
 est aut, Quicumq; repudiauerit uxore suā
 det illi libellum diuortij. At ego dico uo/
 bis, quod quisq; repudiauerit uxore suā, nisi
 ob fornicationē, efficit ut illa sit adultera,
 & quicumq; repudiatā duxerit, adulte/
 rium cōmittit. Rursū audistis, quod di/
 ctum fuerit antiquis, non peierabis, sed
 psolues dño ea quae iuraueris. At ego dico
 uobis, ne iuretis omnino, neq; per caelum,
 quia thronus dei est, neq; per terrā, quia
 scabellum

κὸς δὲ ἰδοὺ ὄζειν ἤν' ποδῶν ἂντ', μὴ τε εἶς ἱερο-
 σόλυμα, ὅτι πόλις ὄζειν τῷ μεγάλῳ βασι-
 λέως, μὴ τε ἔν' ἡ κεφαλῇ σου ὁ μῶσῃς, ὅτι οὐ
 δάωσαα ποιῆσαι, μία μ' τριχὰ λυθικῶ ἢ
 μέλαινα μ'. ἔσω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν, ναί, ναί, οὐ
 οὐ. τὸ δὲ πρῖν ὁμ' ἰδύτωμ, ἐκ τ' πονηρῶ ὄζειν.
 ἠκῶσατε ὅτι ἐξῆ ἔθνη, ὀφθαλμὸν ἂντ' ἰδφθαλ-
 μοῦ, καὶ ὁ δόντα ἂντ' ὁ δόντορ. ἐγὼ δὲ λέγω
 ὑμῖν, μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῶ, ἀλλ' ὅς τις
 σε ῥάπισα ἐπὶ πλὴν δεξιᾶ μ' σου σιγαθῶνα, ῥῆ
 φον ἂντ' ἢ πλὴν ἄλλῳ, ἢ πλὴν τῷ δέλομτ' ἰ-
 σοι κριθῆναι ἢ πλὴν τὸν χιτῶνά σου λαβῆναι, ἢ
 φες ἂντ' ἢ πλὴν τὸ ἰμάτιον, ἢ ὅς τις σε ἔγα-
 ρείσῃ μίλιον ἔμ', ἢ παγε μετ' ἂντ' ἰδύο. τῷ αἰ-
 τῶντισε δὲ ἰδύο, ἢ πλὴν τὸν δέλοντα ἂντ' οὐδ' ἰδύο
 νείσασθαι μὴ ἀποστραφῆς. ἠκῶσατε ὅτι ἐξῆ ἔ-
 θνη, ἔγαρπήσῃς τὸν πλησίον σου, ἢ πλὴν μισήσῃς
 τὸν ἐχθρόν σου. ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἔγαρπᾶ-
 τε τὸν ἐχθρόν σου, ἢ πλὴν ἔνδοξοι τὸν κατὰ
 ῥωμῶν σου ἢ μᾶλλον, καλῶς ποιῆτε τὸν μισοῦν-
 τας ὑμᾶς, ἢ πλὴν προσεύχου ἢ πλὴν ἡν' ἔπαρεα/
 ζῶντων ὑμᾶς, ἢ πλὴν δὲ ἰωκὸντων ὑμᾶς, ὅπως γέ-
 νησθε ἡοί τ' πατρὸς ὑμῶν τ' ἔν' οὐρανοῖς, ὅτι
 τὸν ἡλίον ἂντ' ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροῦς ἢ πλὴν
 ἀγαθῶν, ἢ πλὴν βρέχει ἐπὶ δικαίους ἢ ἀδίκους.
 εἰ μ' γὰρ ἀγαπήσῃτε τὸν ἀγαπῶντας ὑμᾶς,
 τίνα μισθὸν ἔχετε; οὐχὶ ἢ πλὴν δι τελῶναι τὸ ἂν
 τὸ πρῖν σου; ἢ πλὴν εἰ μ' ἀσπῆσθε τὸν ἀδελφούς
 ὑμῶν μόνον, τί πρῖν ὁμ' ποιῆτε; οὐχὶ καὶ οἱ
 πελῶναι οὕτως ποιῶσιν; ἔσεσθε ὅσω ὑμᾶς τέ-
 λαιοι, ὡσπερ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἔν' οὐρανοῖς,
 τέλειός ἐστιν. προσέχετε δὲ πλὴν ἐλεημοσύνην
 ὑμῶν, ἢ πλὴν πρῖν ἔμ' προσδεῖν τῶν ἀνθρώπων,
 πρὸς τὸ θεοθῆναι ἂντ' ἢ, εἰ δὲ ἐμῆ γε μισθὸν οὐκ
 ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἔν' οὐρα-
 νοῖς, ὅτ' ἔμ' ὅσω ποιῆτε ἐλεημοσύνην, μὴ σαλ-
 πίσης ἔμ' προσδεῖν σου, ὡσπερ οἱ ὑποκρίται πρῖν
 σιν ἔν' ταῖς σωσάωγαῖς, ἢ πλὴν ταῖς εὐχαις,
 ὅπως δὲ εὐαδῶσιν ἔμ' ἢ ἀνθρώπων. ἀμὲν
 λέγω

scabellum est pedū illius, neq; per Hie-
 rosolymam, quoniā ciuitas est magni re-
 gis, neq; per caput tuū iurabis, propte-
 rea quod nō potes unum pilum album,
 aut nigrum facere. Sed erit sermo uester
 est est, non non. Porro quod ultra hæc
 adiungit, ex malo proficiscitur. Audistis
 quod dictū fuerit, oculum pro oculo, &
 dentem pro dente. At ego dico uobis,
 ne resistatis malo, sed quisquis impege-
 rit alapam in dexterā tuā maxillā, obuer-
 te illi & alterā, & ei qui te uelit in ius tra-
 here, ac tunicam tuam tollere, dimitte il-
 li & pallium, & qui te adegerit ad milia-
 rium unum, abito cum illo duo. Peten-
 ti abs te dato. & cupientem mutuum ac-
 cipere, ne auerferis. Audistis quod dictū
 sit. Diliges proximum tuū, & odio habe-
 bis inimicū tuum. At ego dico uobis. Be-
 ne precemini deuouentibus uos, bene
 facite ijs, qui uos odio prosequunt, ora-
 te pro ijs qui ledunt & insectantur uos,
 ut sitis filij patris uestri, qui est in cœlis,
 qui solem suum exoriri finit, super ma-
 los ac bonos, & pluuiam mittit super iu-
 stos & iniustos. Nā si dilexeritis eos, q
 diligunt uos qd' premiū habetis? Nōne
 & publicani idem faciunt? Et si comple-
 xi fueritis fratres uestros tātū, quid exi-
 mium facitis? Nōne & publicani sic fa-
 ciunt? Eritis igitur uos perfecti, quē ad-
 modū pater uester q ē in cœlis, perfectus
 est. Attēdite ne eleemosynā uestrā fa-
 ciatis corā hoibus, ut spectemini ab illis.
 Alioqui præmiū non habetis apud pa-
 trem uestrū, qui est in cœlis. Itaq; cū fa-
 cis eleemosynā, ne tubis canat añ te, quē/
 admodū hypocritæ faciūt, i cōciliabulis,
 & in uicis, ut glorificēt ab hoibus. Amē
 dico

λέω ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸ μίθου ἄνθρωποι. οὗτοί εἰσι
 προσώποι· ἐλεημοσύνην, μὴ γνώτων ἄριστον
 σε τί ποιῆσιν· δεξιὰ σου, ὅπως ἢ σε ἢ ἐλεημοσύνην
 ἢ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν
 τῷ κρυπτῷ, ἐπιπέσει ἀποδοῦναι σοὶ ἐν ὄψει φανε-
 ρῷ. καὶ ὅταν προσεύχη, ὅπως ἔσῃ ὡσαύτως ὁ ὑπο-
 κριταί, ὅτι· ὠλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ
 ἐν ταῖς ῥωναῖς· καὶ πλατῆρων ἐσώτες προσεχέουσι
 ὅπως ἔμ φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις. ἀλλὰ λέω
 ὑμῖν, ὅτι ἀπέχουσι τὸ μίθου ἄνθρωποι. οὗτοί εἰσι
 ἀποπροσέχουσι, εἰσελθε εἰς τὸ ταμίον σου, καὶ κλεί-
 σασ τὴν θύραν σου, προσεύξαι τῷ πατρὶ σου τῷ
 ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν
 τῷ κρυπτῷ ἀποδοῦναι σοὶ ἐν τῷ φανερωθῶ. προσε-
 χόμενοι ἔμ, μὴ βαπτολογήσκητε, ὡσαύτως ὁ ἐθνι-
 κοί. δοκῶσιν εἶναι, ὅτι ἐν τῇ πηλοῦσιν αὐτῶν εἰσα
 κροῦσιν ἡσυχία. μὴ ὅπως ὁμοιωθῆτε ἀνθρώποις, οἳ εἰδὲν
 ὁ πατήρ ὑμῶν, ὡς χεῖρα ἔχετε προσεχέμενοι
 αὐτῶν αὐτῶν. οὐτὸν δὲ προσεχέουσι ὑμῖν, πᾶ-
 τερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀγαθὸν τὸ
 ὄνομά σου. ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου, γεννηθῆτω
 ἡ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆ γῆς. καὶ
 ἄφεσον ἡμῶν τὸν ἐπίστανον δὲ ἡμῖν σήμε-
 ρον, καὶ ἄφεσον ἡμῖν τὰ ὀφλήματα ἡμῶν, ὡς
 καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφλέταις ἡμῶν, καὶ
 μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πηλασμοῦν, ἀλλὰ ῥύ-
 σαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. ὅτι σου ἔστι ἡ βα-
 σιλεία. Ἐν τῷ δὲ ἡμῶν, ἐν τῷ δὲ ἡμῶν, εἰς τοὺς αἰῶ-
 ναί σου ἀμήν. Ἐὰν δὲ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ
 ἁμαρτήματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατήρ
 ἡμῶν ὁ οὐράνιος. Ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις
 τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν, οὐδέ ὁ πατήρ ὑμῶν
 ἀφήσει τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν. ὅτι ἔμ δὲ νη-
 σεύκητε, μὴ γίνεσθε ὡσαύτως ὁ ὑποκριταί σκυβα-
 ποί, ἀφανίζουσι τὸν τῶν προσώπων ἀνθρώπων, ὅ-
 πως φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις νησεύοντες.
 ἀλλὰ λέω ὑμῖν, ὅτι ἀπέχουσι τὸ μίθου
 ἄνθρωποι. οὗτοί εἰσι νησεύοντες ἀλλοφύλοισι σου τὴν
 κεφαλάν, καὶ τὸ προσώπῳ σου νίλαι
 ὅπως,

dico uobis habent mercedem suam. Ca-
 terū cū tu facies eleemosynā, nesciat si-
 nistra tua, quod facit dextera tua, ut sit
 tua eleemosyna i occulto, & pater tuus q
 uidet in occulto, ipse reddet tibi in pro-
 patulo. Et cum oraueris, non eris quem/
 admodum hypocritæ. Nam illi solēt in
 conciliabulis & in angulis plateaz, stan-
 tes orare, ut conspicui sint hominibus.
 Amen dico uobis, quod habent merce-
 dem suam. Tu uero cum oras, introito
 in conclaue tuā, & occluso ostio tuo, ora
 patrē tuū q est i occulto, & pater tuus q ui-
 det in occulto, persoluet tibi in propa-
 tulo. Vex orantes, ne sitis multiloq, sicut
 ethnici. Putant em fore, ut in multiloqo
 suo exaudiant. Ne igit efficiamini si-
 miles illis. Nouit enim pater uester, qui
 bus rebus opus sit uobis, priusq petat
 tis ab illo. Ad hunc ergo modum orate
 uos. Pater noster, qui es in celis, sanctifi-
 cetur nomen tuū. Veniat regnū tuū, fiat
 uoluntas tua, quemadmodū in caelo, sic
 etiam in terra. Panē nostrum quotidiana
 da nobis hodie, & remittito nobis
 debita nostra, sicut & nos remittimus de-
 bitoribus nostris. Et ne inducas nos in
 tentationē. Sed libera nos a malo, quia
 tuum est regnum, & potentia & gloria,
 in sæcula sæculorum. Amen. Proinde,
 si remiseritis hoibus errata sua, remittet
 & uobis pater uester cœlestis. Qz si nō
 remiseritis hominibus errata sua, nec pa-
 ter uester remittet errata uestra. Porro
 cū ieiunaueritis, ne sitis ueluti hypocritæ
 tetrici. Obscurāt em facies suas, quo per-
 spiciū sit hoibus ipsos ieiunare. Amē di-
 co uobis habēt mercedē suā. Tu uero cū
 ieiunas, unge caput tuū, & faciē tuā laua,
 ne conspicuū

ὅπως μὴ φανερῆς τῆς ἀνθρώποις κησένωμ, ἀλλὰ ὡς πατρὶ σου, ὡς ἐν ὡς κρυπτή, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν ὡς κρυπτή, ὅπως δώσει σοι ἐν ὡς φανερῶ. μὴ θησαυρίζετε ἐν ἔμπτῳ θησαυροὺς ἐπὶ γῆς, ὅπου σὴς ἡρῆ βρωσὶς ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπτου ἀδιορίσσι, καὶ ἡρῆ κλέπτουσι. Ἐθσαυρίζετε δὲ ἐν ἔμπτῳ θησαυροὺς ἐν οὐρανῶ, ὅπου, ὅπου σὴς, ὅπου βρωσὶς ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπτου ὁ δειροῦσσι, ὅπου δὲ κλέπτουσι. ὅπως γὰρ ἔξιμι ὁ θησαυρὸς ἡμῶν, ἐκεί ἐστὼ καὶ ἡ καρδία ἡμῶν.

Ὁ λύχνος τοῦ σώματος ἔξιμι ὁ ὀφθαλμὸς, καὶ ὅπου ὁ ὀφθαλμὸς σου ἀπλῶς ἦ, ὅπου ὁ σῶμα σου φωτενὸν ἐστὼ. καὶ ὅπου ὁ ὀφθαλμὸς σου πονηρὸς ἦ, ὅπου ὁ σῶμα σου σκοτινὸν ἐστὼ. εἰ ὅπου ὁ φῶς ὁ ἐν σοὶ σκότος ἔξιμι, τὸ σκότος πόσο; ὅπου δὲ εἰς δάματα δυνάμεις δουλεύει, καὶ γὰρ τὸ ἐν ἡμῶν ἕτερον ἀγαπήσει, καὶ ἐν ὡς ἀνθρώποις, καὶ τὸ ἐτέρον καταφρονήσει, ὅπου δάματα θεῶν δολιχῶν καὶ μαμωνᾶ. διὰ τοῦτο λέγει ἡμῶν, μὴ μεριμνᾶτε τῆ ψυχῆ ἡμῶν τί φάγητε, τί πίετε, καὶ ὅπου ὡς σῶματι ἡμῶν τί ἐν δύνῃσθε. ὅπου ἡ ψυχὴ καλεῖται ἔξιμι ἐν τρυφῆς; καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐν δύνῃσθε, ἐμβλεψατε ἐπὶ τὰ πεπενηνὰ ὅπου οὐρανοῦ, ὅπου ὅπου ἀπειρῆσι, ὅπου δὲ δειροῦσσι, ὅπου δὲ σπᾶγουσι ἐπὶ ἀποθήκας, καὶ ὁ πατήρ ἡμῶν ὁ οὐράνιος, τρέφει αὐτά. ὅπου ἡμῶν μεριμνῶν, δάματα προδιῶναι ἐπὶ πῶν ἡλικία, αὐτὸν πᾶσι ἕνα; καὶ ὅπου ἐν δύνῃσθε τί μεριμνᾶτε, καὶ ἀμάρτε τὰ κρινα ὅπου ἀγροῦ, ὅπως ἀυξάνει, ὅπου κοπᾶ, ὅπου νῆσαι, λέγω δὲ ἡμῶν, ὅπου ὅπου Σολομῶν ἐν πᾶσι τῆ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἐν τῶν, εἰ ὅπου χόρτον τοῦ ἀγροῦ σήμερον ὅπου τα, καὶ ἄνθρον ἐπὶ κλίβανον βαλλόμενον, ὅπου δὲ ὅπου ἀμωλένυσι, ὅπου πολλῶν μεριμνῶν ἡμῶν ὅπου λιγὸν πισοί; μὴ ὅπου μεριμνήσητε

γοίτες

ne conspicuum sit hoibus te ieiunare, sed patri tuo, qui est in occulto, & pater tuus q uidet in abdito, reddet tibi in p/ patulo. Ne reponatis uobis thesauros i terra, ubi erugo & tinea corrūpit, & ubi fures pfodiūt, ac furantur. Sed recōdite uobis thesauros i caelo, ubi neq; erugo neq; tinea corrumpit, & ubi fures nō p/ fodiunt, neq; furātur. Nā ubi fuerit thesaurus uester, illic erit & cor uestrū. Lucerna corporis est oculus. Si igit oculus tu⁹ simplex fuerit, totū corpus tuū lucidū erit. Q² si oculus tu⁹ malus fuerit, totū corpus tuū tenebrōsū erit. Ergo si lumē qd' est i uobis, tenebræ sūt, ipse tenebræ quātæ erūt? Nemo potest duob⁹ dominis seruire. Aut em̄ hunc habebit odio, & alterū illum diliget, aut huic adhaerebit, & alterū illum negliget. Nō potestis deo seruire & māmonæ. Propterea dico uobis, ne sitis solliciti uitæ uestræ, quid esuri sitis, aut bibituri, neq; corpori uestro, quibus indumentis usuri. Nonne aia pluris est, quā cib⁹, & corpus quā indumentū. Vertite oculos ad uolatilia caeli, quia non serunt neq; metunt, neq; conuehūt in horrea, & pater uester caelestis alit illa. Nonne uos longe precel/ litis illa? Quis autem ex uobis sollicitè cogitando, potest addere ad staturam suam cubitum unum? ac de indumento quid solliciti estis? Cognoscite lilia agri, quomodo crescant. Nō laborant, neq; nent. Attñ dico uobis, ne Solomōnē quidē in uniuersa gloria sua, sic amictū fuisse, ut unū ex his q si gramē agri, qd' hodie cū sit, cras in cibano mittitur, de⁹ sic uestit, an nō mltō magis uobis id faciet, o pusillæ fidei? ne sitis igit solliciti dicentes

γοντες. τί φάγωμεν ἢ τί πίωμεν, ἢ τί περιβαλώμεθα. πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ. οἷοδε γὰρ ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ οὐρανοῦ, ὅτι ζητεῖτε τούτων ἀνάμνησιν. Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προσεθήσεται ὑμῖν. μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν ἄρτιον, ἢ γὰρ ἄρτιον, μεριμνήσει ἑαυτῆς, ἀρεκετὸν τῆν ἡμέραν ἢ κακία αὐτῆς. μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε, ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε, κριθήσεσθε. καὶ ἐν ᾧ μέτρω μετρεῖτε, μετρηθήσεσθε ὑμῖν. τί δὲ βλέπετε τὸ κάρφος τὸ ἐν ᾧ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ ἐν ᾧ ὁ ὀφθαλμῷ σου, καὶ ὁ ὀφθαλμῷ σου, ἢ πῶς εἶρεσθαι ἄδελφόν σου, ἄφες ἐκβαλῶν τὸ κάρφος ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ ἰδοὺ ἢ δοκὸς ἐν ᾧ ὀφθαλμῷ σου, ὑποκρίναται, ἐκβαλλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψῃς ἐκβαλῆναι τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου. μὴ δῶτε τὸ ἄγιον τοῖς κυσί. μὴ δὲ βάλλετε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἐμπροσθεν τῶν χοίρων, μήποτε καταπατήσωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσί. αὐτῶν, καὶ σφαγῆντες ξήξωσιν ὑμᾶς. αἰτήτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν. Ζητεῖτε, καὶ ἐρηθήσεται, κρούετε καὶ ἀνοίγησεται ὑμῖν. πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν, λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν ἐυρίσκει, ὁ δὲ ἰσχυρῶν ἀνοίγησεται. ἢ τίς ἐστιν ἐξ ὑμῶν ἀνθρώπων, ὃν ἐὰν αἰτήσῃ ὁ ἦος αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; καὶ ἐὰν ἰσχυρῶν αἰτήσῃ, μὴ ὄφιν ἐπιδώσῃ αὐτῷ; εἰ οὖν ὑμῖς ἠκούετε ὅτι οὐρανοῦ, τε δόματα ἀγαθὰ διδώμαί τοῖς τέκνοις ὑμῶν πόσω μάλλον ὁ πατήρ ὑμῶν, ὃς ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσῃ ἀγαθὰ τοῖς αἰτήσαντο αὐτὸν; πάντα οὖν ὅσα ἀνθρώποις, ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὐ τῶς καὶ ὑμεῖς ποιῆτε αὐτοῖς. οὐτός γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται. ἐισέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης, ὅτι πλατεία ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ

cetes. Quid edemus aut quid bibemus, aut quibus operiemur? Nam omnia ista, gentes exquirunt. Nouit enim pater uester coelestis, quod opus habeatis, his oibus. Sed quaerite primum regnum dei, & iusticiam eius, & haec omnia adicientur uobis. Ne sitis igitur solliciti in crastinum, nam crastinus dies curam habebit sui ipsius, sufficit sua diei afflictio. Nolite iudicare, ne iudicemini, in quo enim iudicio iudicatis, in eo iudicabimini, & in qua mensura metimini, in ea metietur uobis alij. Cur autem uidetes festucam, quae est in oculo fratris tui, trabem autem quae est in oculo tuo, non animaduertis? Aut quomodo dicis fratri tuo, sine eximia festucam ex oculo tuo & ecce trabes est in oculo tuo? Hypocrita, exime prius trabem ex oculo tuo, & tunc perspicies, ut eximas festucam ex oculo fratris tui. Ne detis quod sanctum est canibus, ne proieceritis margaritas uestras, ante porcos, ne quando hi conculcent eas pedibus suis, & illi uersi lacerent uos. Petite & dabitur uobis, quaerite, & inuenietis, pulsate, & aperietur uobis. Omnis enim qui petit accipit, & omnis qui quaerit inuenit, & pulsanti aperietur. An quisquam est uestrum homo, qui si filius eius perierit panem, lapidem daturus sit illi? Aut si piscem petierit, num serpentem addet illi? Si uos igitur cum sitis mali, nostis dona bona dare filiis uestris, quanto magis pater uester, qui est in caelis dabit bona, si postuletis ab illo? Omnia igitur quaecumque uolueritis, ut faciant uobis homines, sic & uos facite illis. Haec enim est lex, & prophetarum. Introite per arctam portam, quoniam lata est porta, & spacio-

VII

ρος ἢ ὁδὸς ἢ ἀπάγουσα εἰς πλὴν ἀπώλειαν,
 καὶ πολλοὶ εἰσιμ οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς.
 ὅτι στενὴ ἢ πύλη, καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς, ἢ
 ἀπάγουσα εἰς πλὴν ζωῆς, καὶ ὀλίγοι εἰσιμ
 οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν. προσέχετε δὲ ἀπὸ
 τῶν ψευδοπροφητῶν, οἱ τινες ἐρχονται πρὸς
 ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασιμ ποροβάτων, ἔσωθεν
 δὲ εἰσιμ, λύκοι ἄρπαγες. ἀπὸ τῶν καρ-
 πῶν αὐτῶν ἐπιγυώσεθε αὐτοὺς. μή τι
 συλλέγουσιμ ἀπὸ ἀκαρπῶν σαφολῆς; ἢ
 ἀπὸ θριβύλων σῦκα; οὕτως πᾶρ δὲ ἴμ-
 ρισομ ἀγαθῶν, κας πονὲς καλοὺς ποιῶ. τὸ
 δὲ σαπρῶν δὲ ἄμφορῶν, κας πονὲς πορνησοῦς
 ποιῶ. οὐ δὲ ἄμφορῶν δὲ ἄμφορῶν ἀγαθῶν
 πορνησοῦς ποιῶ. οὐδὲ δὲ ἄμφορῶν σαπρῶν κας
 πονὲς καλοὺς ποιῶ. πᾶρ δὲ ἄμφορῶν μὴ ποι-
 αῶν κας πονὲς καλοῦν, ἐκκόπεται, καὶ εἰς πῦρ
 βάλλεται. ἄρα γὰρ ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν
 ἐπιγυώσεθε αὐτοὺς. οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι
 κύριε, κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
 ὄντος, ἀλλὰ ὁ ποιῶν τὰ βέλγημα τῆς πατρὸς μου
 τῆς ἐν οὐρανοῖς. πολλοὶ ἐρῶσίν μοι ἐν κεί-
 νῃ τῇ ἡμέρᾳ, κύριε κύριε, οὐ τῶν σῶν ὀνόματι προ-
 φητεύσαμεν; καὶ τῶν σῶν ὀνόματι δαιμόνια
 ἐξέβλομεν; καὶ τῶν σῶν ὀνόματι δυνάμεις
 πολλαῖς ἐποιήσαμεν; καὶ τότε ὁμολογή-
 σω αὐτοῖς, ὅτι οὐδέποτε ἐγίνωμ ὑμᾶς. ἀ-
 ποχωρεῖτε ἀπὸ ἐμοῦ, οἱ ἐργαζόμενοι πλὴν ἀ-
 νειμίαν. πᾶρ αὖ ὅς τις ἀκούη μου τοὺς λό-
 γους τούτους, καὶ ποιῶ αὐτοὺς, ὁμοιωσῶ αὐ-
 τὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ. ὅς τις ὠκοδόμησεν τὴν
 οἰκίαν αὐτῆς ἐπὶ τῷ πέτρῳ, καὶ κατέβη ἡ βρο-
 χὴ, καὶ ἔβλητο οἱ ποταμοί, οὐ ἐκνευσαν οἱ ἄ-
 νειμοι καὶ προσέπεσαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ
 ἐπεσε. Τίθεται ἡμεῖς ἐπὶ τῷ πέτρῳ. καὶ
 πᾶρ ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους τούτους,
 καὶ μὴ ποιῶν αὐτοὺς, ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μω-
 ρῷ. ὅς τις ὠκοδόμησεν τὴν οἰκίαν αὐτῆς ἐπὶ τῷ
 ἄμμο, καὶ κατέβη ἡ βροχὴ, καὶ ἔβλητο οἱ ποταμοί
 καὶ ἐκνευσαν

fa uia quæ abducit in exitium, & multi
 sunt qui ingrediuntur per illam. Quo/
 niam angusta est porta, & stricta uia,
 quæ abducit ad uitam, & pauci sunt,
 qui inueniunt illam. Attendite a pseu/
 do prophetis, qui ueniunt ad uos, in
 uestimentis ouium, sed intrinsecus sunt
 lupi rapaces. A fructibus ipsorum co/
 gnoscetis eos. Num colligunt de spinis
 uuam? aut de tribulis ficus? Sic omnis
 arbor bona, fructus bonos facit. Pu/
 tris autem arbor, fructus malos facit.
 Non potest arbor bona, fructus malos
 facere. neq; arbor putris, fructus bo/
 nos facere. Omnis arbor, quæ non fa/
 cit fructū bonum, exciditur, & in ignem
 conicitur. Igitur ex fructibus ipsorum, co/
 gnoscetis eos. Non oīs is qui dicit mihi
 domine, domine, introibit in regnum
 cælorum, sed qui fecerit uoluntatem pa/
 tris mei, qui in cælis est. Multi dicent
 mihi in illo die. Domine, domine. Non/
 ne in nomine tuo prophetauimus, & in
 nomine tuo demonia ciccimus? & in
 nomine tuo multas uirtutes fecimus?
 Actum confitebor illis, nunquam no/
 uī uos. Discedite a me, qui operamini
 iniquitatem. Omnis enim qui audit
 ex me sermones hos, & facit eos, ad simi/
 labo illum uiro prudenti, qui ædificauit
 domum suam super petram, & descen/
 dit humber, & uenerunt flumina, & fla/
 uerunt uenti, & irruerunt in domum
 illam, & non est prostrata. Fundata em̄
 fuerat super petram, & omnis qui audit
 a me sermones hos, & non facit eos,
 assimilabitur uiro fatuo, qui ædificauit
 domum suam super harenam, & descen/
 dit humber, & uenerunt flumina, &
 flauerunt

